

Ngũ gia đình và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Nguy&#n th&# C&# May
Thứ Tư:, 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

Trong luật pháp và đời sống gia đình, Ngũ gia đình Việt Nam đ&#u g&# đ&# c&# đ&# a v&# u&# đ&#i.

Tr&# c&# đ&# ti&#n c&# a khoa h&# c&# k&# thu&# t và xu&# t hi&#n nh&ng trào l&# u t&# t&#ng m&#i đã không tránh khỏi &#nh h&#ng sâu đ&#m làm thay đ&#i c&# c&#u xã h&#i kh&#p n&#i trên th&# gi&#i, th&# h&#i làm th&# nào có th&# gi&# v&#ng n&#n móng gia đình và th&#ng ti&#n hài hòa theo nh&ng bi&#n chuy&#n th&#i đ&#i? Đó là câu h&#i đ&#t ra không ch&# riêng cho ng&#i Việt Nam chúng ta, mà chung cho nhi&#u dân t&#c khác trên th&# gi&#i.

T&# x&# a, gia đình Việt Nam đ&# c&# b&#n v&#ng, xây đ&#ng h&#nh phúc cho m&#i ng&#i trong gia đình và t&# đó đem l&#i s&# u&#n đ&#nh và th&#nh v&#ng cho xã h&#i, m&#t ph&#n quan tr&#ng chính là nh&# u&# vai trò ng&#i ph&#n.

Ngày nay, sau nh&ng đ&#t gi&#i phóng, bình quy&#n, ng&#i ph&#n quan ni&#m gia đình nh&# th&# nào? Gi&#i phóng và bình quy&#n có góp thêm ph&#n gìn gi&# gia đình và vai trò ng&#i Ph&#n có còn là n&#n t&#ng c&# a Gia đình không?

Ng&#i ph&#n Việt Nam truy&#n th&#ng:

Ngô Chi Lan và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Nguyễn Văn Cá May

Thứ Tư:, 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

Cũng như các nước trong vùng và cả phương Tây, trước khi chuyển sang chế độ phân hä , Việt Nam đã trải qua một thời kỳ mù u hä . Những hình ảnh văn hóa Tàu do sự đô hộ của Tàu kéo dài hàng ngàn năm, các đức hạnh và triết lý phương Tây dĩ nhiên đã được đem thiäp ở Việt Nam. Tuy nhiên, khác với khuôn mẫu Tàu, ở Việt Nam vào thế kỷ 13, thời Tống nho cũng thế nhä, một thế "chä đä quan chức" dành cho phương Bắc thế kỷ "thäa nhän". Các phương Bắc như nhà giáo Ngô Chi Lan, Đoàn Thế Điäm, đã lập ra trường học, và môn sinh của các Bà đã thi đäu, trở thành quan chức cao cấp trong triều đình. Trường học thế gian xa hän nhà, däi thế nhà Lý, các công chúa nắm giữ tài chánh triều đình. Mà nắm tài chánh là nắm được một phần quyền lực thế giới.

Đäu quan trọng và nổi bật vì không giống phương Bắc Tàu, người phương Bắc Việt Nam hoạt động trên cả lãnh vực sự nghiệp ngoài vai trò nổi trội trong gia đình: cấy gät, trồng hoa màu, quay tơ, dệt vải, và buôn bán nhä.

Một học giả Hoa Kỳ đã nhận xét: "Vai trò của phương Bắc trong xã hội Việt Nam truyền thống được xác định bởi một sự pha trộn phức tạp mà hợp đồng giữa đạo đức Nho giáo, các đức thủ văn hóa dân tộc mang theo dù có của chế độ mù u hä, và các đạo luật chánh thống đäy mâu thuẫn"...(William S. Turley, Phương Bắc trong cuộc cách mạng sự nghiệp Việt Nam, nghiên cứu Á Châu số 12, 1972, Hoa Kỳ).

Thế thế, trong luật pháp và đời sống gia đình, người phương Bắc Việt Nam đäu giữ được đäa väu đäi. Người con gái trong gia đình được quyän thế kỷ bình đäng với con trai. Trái lại người chế nhäng không có quyän thế kỷ nữ và chết đi không đäu con trai nổi däi.

Đäa vä người phương Bắc Việt Nam càng nổi bật nữa đäa cái nhìn quan sát so sánh gia đình Tàu với gia đình Việt Nam: "Nếu như gia đình Trung hoa mang nét đức trọng bäi quyän lực của người cha trùm lên tất cả các thành viên gia đình thì gia đình Việt Nam lại khác, người và häu nhä bình đäng với chế nhäng và các thành viên khác cũng không đänh thế kỷ cách của mình". (Yu Insum, luật pháp và gia đình ở Việt Nam thế kỷ 17 và 18, Hoa Kỳ, 1987).

Đäa vä của người phương Bắc Việt Nam được qui đänh rõ qua bộ luật của Việt Nam đời nhà Lê "Quyäc triều u Hình luật" (thä kỷ 17-18) và sự đäi qua bộ Hoàng Việt luật đäi thế kỷ nhà Nguyễn (thä kỷ 19-20- Xem Codes de LE của Nguyễn Ngọc Huy dịch và chú giäi, Thiä viän Cujas, Paris V). Trên thế kỷ, một sự đäi u khoän của 2 bộ luật trên đây không phù hợp với tập quán Việt Nam đã không đäng, nên mới có câu "luät vua thua ở làng".

Ngành i Ph n và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Nguyễn th C May

Thứ Tư: 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

Ph n và Gia đình Vi t nam sau Chi n tranh

Dân số Vi t Nam h n 80 tri u, ph n chi m m t t l cao h n nam gi i, (90 - 94 nam trên 100 n). Trong số h n 15 tri u ph n l p gia đình, có 18, 24 % ly hôn và ph i s ng đ c thân vì khó tái l p gia đình tr i.

Trong t ng số tu i tr t 15 tu i tr lên ch a l p gia đình, n gi i chi m 31,30%, còn nam gi i chi m 37, 4%, số n gi i có gia đình th p h n nam gi i (56% n , 59, 7% nam).

Gia đình Vi t Nam không gi ng gia đình Tây ph ng ch g m v ch ng và con chó. Gia đình Vi t Nam bao g m ch ng ng i có liên h huy t th ng nh ông bà, cha m , con cháu và c nh ng ng i đ c nuôi d ng mà không có liên h huy t th ng. Vi t Nam C ng s n, gia đình b bi n thành H , nh H t p th ... đ ch m t đ n v gia c trong m i quan h v i chánh quy n (công an h kh u, khu v c), không c n thi t ph i đ a trên liên h huy t th ng.

Theo cu c ki m tra dân số do Hà n i th c hi n năm 1989, số gia đình tăng lên 3, 04% sau 10 năm. Gia đình g m 4 ng i năm 1979 chi m 15%, 10 năm sau tăng lên 18, 9%.

Nh ng "h t p th " đã bi n m t nh ng ch cho nh ng gia đình theo liên h huy t th ng. Con cái tách ra riêng nh ng v n gi quan h thân thi t v i ông bà, cha m , h hàng và v n duy trì số giúp đ , t ng tr trong gia đình.

Chánh sách xây d ng m t xã h i xã h i ch nghĩa, trong đó nh ng h t p th thay th gia đình truy n th ng vì cá nhân b b c r i kh i m i liên h h hàng đ đ c ch đ qu n lý, ngày nay đã hoàn toàn s p đ theo ch đ công s n liên-xô và đông âu.

B m t c a Gia đình Âu M ngày nay

Ngô i Ph n và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Nguy n th C May

Thứ Tư,, 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

S quan h Nam / N ngày nay t i đầu r i? Sau 40 năm tranh đ u không ng ng ngh , Phong trào N Quy n đã thua tr n? Vòng lên tranh đ u sanh t n a?

T ít lâu nay, ng i ta v n t ng Phong Trào Gi i phóng Ph n đã b chôn vùi. Không đâu. Trái l i, theo Bà Caroline de Haas, Phát ngôn viên c a t ch c Ph n « Osez le Féminisme » ở Pháp, Phong trào y l i sinh đ ng h n bao gi h t. Nó không ch đang là th i th ng vì trên th c t , s bình đ ng Nam / N ch a có, mà gi i tr ngày càng đ n thân tham gia tranh đ u đ ng đ o.

Ng i ph n đã đ t đ c nh ng n quy n. Năm 1946, Hi n pháp Pháp nhìn nh n quy n bình đ ng Nam / N . Năm 1949, Bà Simone de Beauvoir cho n hành « Le Deuxième Sexe » (Phái th hai, t c phái y u) đã làm thay đ i th t s th gi i. Năm 1954, Françoise Sagan cho ra đ i "Bonjour tristesse" (Bu n i! Chào mi) thêm m t phen làm bùng n k c ng xã h i, đ cao đ i s ng buông th theo nh ng đòi h i cá nhân t do. Năm 1960, ph n đ c thân có quy n có s gia đình. T năm 1963, tr ng h c b t đ u nh n trai gái cùng h c chung. Năm 1967, thu c u ng ng a thai ra đ i ph c v đ i s ng sinh lý ph n theo yêu c u cá nhân. Năm 1975, lu t phá thay c a Simone Veil ban hành.

Tr t t ái tình và gia đình cũng t đây thay đ i. Ng i Ph n đã không còn b coi là m t th "ng i ng c ki u di m" n a, mà trái l i, đã th đ c đ c quy n t do suy nghĩ và a thích. Quan h luy n ái đ ng phái công khai xu t hi n. Năm 1980, s phát minh k thu t sinh h c đã làm đ o l n qui lu t gia đình, vai trò Cha và M . Lý l ch c a đ a con b m nh t hay không th xác đ nh theo m t tiêu chu n c đ nh. M t đ a tr có th có cùng m t lúc 3 ng i M : m huy t th ng, m mang b u và m nuôi. Đi u này không tránh kh i đ n t i xung đ t gia tăng m nh gi a khoa h c và văn hóa xã h i mà h qu b t đ u chi ph i c u trúc gia đình ngày nay.

Trong gia đình đoàn t vào đ p l cu i năm, c 3 ng i con, có 1 không s ng v i cha ho c v i m , vì cha m ly đ ho c cha m không ph i là v ch ng chánh th c vì không thành hôn. Ngày càng có thêm nhi u ng i s ng chung v i nhau mà không c i nhau. H h i t i sao ph i c i nhau m i là gia đình ch ?

Theo k t qu đ u tra c a Trung tâm Pew Research ở Huê k k t h p v i tu n báo Time v a công b h i tháng 11/2010 thì ý ni m v Gia đình nay đã có nhi u thay đ i t n n t ng. C quan Ki m tra Dân s Huê k đang tìm cách đ a ra đ nh nghĩa m i v Gia đình m t cách r ng r i h n, m i h n, cho phù h p v i s di n bi n c a th c t xã h i.

Ngôi nhà và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Nguyễn Văn Cá May

Thứ Tư: 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

Theo kết quả điều tra của Cơ quan trên đây, 29 % thanh niên 18 tuổi hiện sống với cha mẹ không kết hôn hoặc ly dị. Số này gia tăng 5 lần từ năm 1960. Nói rõ hơn, có 15 % thanh niên sống với cha mẹ, 14 % là con của cha mẹ không cưới nhau.

Nay có 39 % dân chúng Mỹ cho rằng hôn nhân là lợi ích nên Thế xã và nhà thờ ủng hộ hôn nhân đám cưới, chỉ còn 52 % còn tin chắc cưới hôn nhân. Năm 1978, có 28 % người phớt lờ kết hôn khi cần phải sống chung.

Khi được hỏi thì nào là Gia đình, thì phần đông trả lời « Cưới nhau, có con hay không, đó không phải là yếu tố thiết yếu để định nghĩa Gia đình ». Trong 5 người được thăm dò, có 4 người thừa nhận một cặp có con không cưới nhau hoặc cha mẹ đẻ thân nuôi con là « bình thường » như một gia đình truyền thống. Cũng trong 5 người trả lời điều tra, có 3 người nhìn nhận rằng cặp "homo" nuôi con chung với nhau là "gia đình".

Giáo sư Xã hội học Andrew Cherlin ở Đại Học Johns Hopking, Huệ kê, nhận xét hiện tượng xã hội này như sau: "Hôn nhân còn rất quan trọng trên đời này nhưng nó không chi phối gia đình như trước đây nữa. Giờ đây, có nhiều cách khác nhau để có một đời sống gia đình hạnh phúc. Nên có nhiều người vui vẻ chấp nhận thế của nó".

Thanh niên chấp nhận sống chung không qua hôn nhân khi có nhu cầu, một phần vì đời sống khó khăn. Họ sẵn lòng cam kết lâu dài. Năm 2010, hàng loạt sống chung không cưới hôn nhân gia tăng 13 %, với chi 7, 5 triệu đô.

Trước thế kỷ xã hội như vậy, Cơ quan Kiểm tra Dân số Huệ kê đã phải thay đổi định nghĩa về Gia đình. Ngày nay, Gia đình bao gồm hàng loạt sống chung không cưới hôn nhân, hàng loạt « homo » nuôi con không có liên hệ máu mề.

Giáo sư Andrew Cherlin nhận xét " Người ta suy nghĩ về Gia đình là gì cho đúng? Trước tình hình thế kỷ, chúng ta phải chấp nhận rằng là Gia đình mà quan hệ giữa hai người cùng chung sống ngoài hôn nhân, coi đó là căn bản để đó họ có thể được hưởng những quy định xã hội giống như những gia đình theo đúng qui định luật pháp trước đây. Nhưng người ta nghĩ nên thế nào gia đình Mỹ sẽ không vì vậy mà sụp đổ nữa ».

Ngô i Ph n và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Nguy n th C May

Thứ Tư,, 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

Ông Andrew Cherlin tin t ng nh v y vì theo ông có t i 67 % dân chúng t ra l c quan v t ng lai c a hôn nh n và gia đình. H l c quan h n đ i v i h th ng giáo d c qu c gia (50 %), v i n n kinh t hi n t i (46 %), ho c v i đ o đ c xã h i(41 %).

Gia đình và vai trò ng i Ph n

Ng i ta có th đ nh nghĩa Gia đình m t cách m i m h n, r ng r i h n nh ng ch v m t kinh t xã h i. Ch th t khó tìm đ c m t đ nh nghĩa Gia đình cho tr n v n v m t nhân xã đ có th ch p nh n hình thái gia đình thay đ i theo th c t ngày nay. Phong trào tranh đ u cho N Quy n, sau th i gian dài, đã đ m l i cho ng i ph n nh ng quy n t do cá nh n. Nh ng v m t bình quy n và tôn tr ng nhân ph m, ng i ph n v n còn ph i tranh đ u h n n a, khó khăn không ít.

Ch a th y có m t nghiên c u nào xác nh n c th « nh ng gia đình m i » thành hình t nh ng di n bi n xã h i trong g n đây th t s h nh phúc h n nh ng gia đình truy n th ng v i vai trò c t tr c a ng i ph n . Khi nói t i gia đình, ng i ta khó b qua s hi n di n tích c c c a ng i ph n .

Gia đình Vi t Nam t ngàn x a gi v trí quan tr ng trong đ i s ng c a m i cá nhân cũng nh trong s phát tri n xã h i. Gia đình luôn luôn là n i t o ra h nh phúc cho m i ng i b i con ng i tìm th y trong gia đình s đùm b c v v t ch t và tinh th n, th h ng s giáo d c, nh ng ni m vui c a cu c s ng, s an i khi khó khăn, s ph ng đ ng lúc tu i già y u.

Gia đình đ m nhi m vai trò cân b ng v tâm lý và tình c m, h nh phúc cho m i cá nhân.

Khi đ t v n đ « quy n » nh n quy n theo quan ni m "ph n gi i phóng" thì s quân bình trong đ i s ng gia đình b t đ u chao đ o. Ng i ph n Vi t Nam có ch p nh n trách nhi m n ng n trong gia đình h n ch ng, nh ng đ c hi u đó là thiên ch c cao quý làm v , làm m . V m t th ch , thiên ch c ph n i Vi t Nam đã s m đ c lu t pháp b o v t t h n i nhi u qu c gia khác trên th gi i.

Ngũgĩ và Phê phán và Gia đình ngày nay

Tác Giả: Ngũgĩ n th&# C&# May

Thứ Tư, 26 Tháng 1 Năm 2011 07:56

Theo Giáo sư Andrew Cherlin, có 69 % dân Mỹ tin rằng một cách lý tưởng quan vợ chồng lại gia đình Mỹ sẽ không bị mất vì giới trẻ không lập gia đình. Nhưng trong lúc đó, chỉ có 41 % dân chúng tin rằng ở một xã hội thì gia đình sẽ căn cứ trên cơ sở nào để tồn tại?